C-340/21. sz. ügy

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata 98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás

A benyújtás napja:

2021. június 2.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Varhoven administrativen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. május 14.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

VB

Ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban:

Natsionalna agentsia za prihodite (nemzeti adóhatóság)

Az alapeljárás tárgya

Az amiatt elszenvedett nem vagyoni kár megtérítése iránti keresetet mint megalapozatlant elutasító ítélet ellen benyújtott jogorvoslat, hogy a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél adatkezelői minőségében jogellenesen elmulasztott megfelelő mértékben eleget tenni a Zakon za zashtita na lichnite danni (a személyes adatok védelméről szóló törvény, a továbbiakban: adatvédelmi törvény) és a 2016/679 rendelet szerinti kötelezettségeknek.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján a 2016/679 rendelet (74), (85) és (146) preambulumbekezdésének, valamint 4. cikke 12. pontjának, 5. cikke (2) bekezdésének, 24., 32. és 82. cikkének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem.

Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/679 rendelet 24. és 32. cikkét, hogy annak megállapításához, hogy a meghozott technikai és szervezési intézkedések nem megfelelőek, elegendő, ha a személyes adatoknak az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének 12. pontja értelmében vett jogosulatlan közlése vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférés valósul meg olyan személyek közreműködésével, akik nem alkalmazottai az adatkezelő szervezetének, és akik nem állnak az adatkezelő ellenőrzése alatt?

2. Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén, mi a bírósági felülvizsgálat tárgya és terjedelme annak vizsgálata során, hogy megfelelőek-e az adatkezelő által az (EU) 2016/679 rendelet 32. cikke alapján hozott technikai és szervezési intézkedések?

3. Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni az elszámoltathatóság (EU) 2016/679 rendelet (74) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikkének (2) bekezdése és 24. cikke szerinti elvét, hogy az (EU) 2016/679 rendelet 82. cikkének (1) bekezdése szerinti peres eljárás során az adatkezelőt terheli a rendelet 32. cikke alapján hozott technikai és szervezési intézkedések megfelelőségével kapcsolatos bizonyítási teher? Tekinthető-e a szakértői vélemény beszerzése annak megállapításához szükséges és elégséges bizonyítéknak, hogy olyan esetben, mint a jelen ügybeli, az adatkezelő által hozott technikai és szervezési intézkedések megfelelőek voltak-e, ha a személyes adatok jogosulatlan közlését és az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést „hackertámadás” eredményezi?

4. Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/679 rendelet 82. cikkének (3) bekezdését, hogy – mint a jelen ügyben – a személyes adatoknak olyan személy közreműködésével megvalósuló „hackertámadás” révén az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének 12. pontja értelmében vett jogosulatlan közlése és az azokhoz való jogosulatlan hozzáférés, akik nem az adatkezelő szervezetének alkalmazottai, és akik nem az adatkezelő ellenőrzése alatt állnak, olyan körülménynek minősül, amelyért az adatkezelőt semmilyen módon nem terheli felelősség, és amely alapján mentesül a felelősség alól?

5. Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/679 rendelet (85) és (146) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 82. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a személyes adatokhoz való jogosulatlan hozzáférésként és azok „hackertámadás” révén történő terjesztésével megvalósuló adatvédelmi incidens - olyan esetben, mint a jelen ügybeli - önmagában az érintett személy személyes adatokkal való esetleges jövőbeli visszaéléssel kapcsolatos aggodalma, negatív előérzete, félelme a nem vagyoni kár tágan értelmezendő fogalmába tartozik, és kártérítésre jogosít akkor is, ha az ilyen visszaélést nem állapították meg és/vagy az érintett személyt nem érte további kár?

Az Európai Unió jogszabályi rendelkezései és ítélkezési gyakorlata

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet, a továbbiakban: rendelet): (1) (4), (6), (74), (75), (76), (77), (83), (85) (146) preambulumbekezdés, 4. cikk 2., 7. és 12. pontja, 5., 24., 32., 33., 79. és 82. cikk.

A 2013. május 30-i Worten ítélet (C-342/12, EU:C:2013:355, 24 és 26. pont).

Nemzeti jogszabályok

Administrativnoprotsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv – 144. cikk (1) bekezdése, 203. és 208. cikk).

Grazhdanski protsesualen kodeks (polgári perrendtartás) – 154. cikk

Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állam és az önkormányzatok kárfelelősségéről szóló törvény) – 1. cikk

Zakon za zashtita na lichnite danni (a személyes adatok védelméről szóló törvény) – 39. cikk (1) és (2) bekezdése, 59. cikk (1) bekezdése.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

1 A Natsionalna agentsia za prihodite (nemzeti adóhatóság, a továbbiakban: NAP) a rendelet 4. cikkének 7. pontja értelmében adatkezelőnek minősül. A nemzeti jog szerint a NAP a pénzügyminiszter felügyelete alá tartozó, a közjogi és törvényben meghatározott magánjogi állami követelések megállapításáért, biztosításáért és behajtásáért felelős szakhatóság. A ráruházott közhatalmi jogkörök gyakorlása során személyes adatokat kezel.

2 2019. július 15-én a bolgár média arról tájékoztatta az egész társadalmat, hogy a NAP információs rendszeréhez való jogosulatlan hozzáférésre került sor, valamint hogy az interneten közzétették az adatbázisaiból származó, személyes adatokat, valamint adóügyi és társadalombiztosítási információkat magában foglaló információkat. Az incidens 4 057 328 bolgár állampolgárt érintett, és az összes természetes személy száma, akik között bolgár és külföldi állampolgárok is voltak, 6 074 140 volt. VB is az érintettek közé tartozik.

3 Mindezidáig nem hoztak jogerős büntetőítéletet azon személyekkel szemben, akik a médiában „hackertámadásnak” nevezett jogosulatlan hozzáférést elkövették.

4 A hozzáférést követően nem vagyoni kár megtérítése iránt több száz polgár indított keresetet a NAP ellen.

5 2019. szeptember 16-án VB a rendelet 82. cikkének (1) bekezdése, a Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állami és önkormányzati kárfelelősségről szóló törvény) 1. cikkének (1) bekezdése, valamint a Zakon za zashtita na lichnite danni (a személyes adatok védelméről szóló törvény) 39. cikkének (1) bekezdése alapján 1000 leva (BGN) (mintegy 511 euró) összegű kártérítés megfizetése iránt keresetet indított a NAP ellen az Administrativen sad Sofia-grad (szófiai közigazgatási bíróság, Bulgária, a továbbiakban: ASSG) előtt.

6 Az elsőfokú eljárásban keresetében VB arra hivatkozott, hogy a NAP nem „a lehető legjobban” tett eleget azon kötelezettségének, hogy „a kiberbiztonságát megfelelően biztosítsa”, valamint hogy „teljes mértékben garantálja a Bolgár Köztársaság állampolgárai személyes adatainak biztonságát”. Ezáltal a rendelet 4. cikkének 12. pontja értelmében vett adatvédelmi incidensre került sor, és a személyes adatokat jogellenesen hozták nyilvánosságra.

7 VB úgy vélte, hogy úgy kell tekinteni, hogy „a gondosság hiányával és a hatékony adatvédelmi intézkedések alkalmazásának mellőzésével” a NAP nem tett eleget a polgárok adatainak védelmével kapcsolatos kötelezettségeinek, és ez a rendelet 24. és 32. cikke megsértésének minősül. Adatkezelőként a NAP köteles a személyes adatokat úgy kezelni, hogy a megfelelő technikai vagy szervezési intézkedések végrehajtásával biztosítsa a személyes adatok megfelelő biztonságát.

8 VB arra hivatkozott, hogy azáltal, hogy a NAP megszegte kötelezettségét, olyan nem vagyoni kára keletkezett, amely a személyes adataival való jövőbeli visszaéléssel kapcsolatos olyan aggodalmakban és félelmekben nyilvánult meg, mint például vagyonának elvesztése, bankszámláival való visszaélés, a nevében történő hitelfelvétel, személyes állapotának megváltoztatása vagy személyazonosságával való visszaélés. VE felháborodott „a NAP információs rendszerének nagyszabású feltörésén”, és nem érzi úgy, hogy az állam megvédené. Attól tart, hogy megzsarolják, megtámadják vagy elrabolják.

9 A NAP szerint a kereset megalapozatlan. VB nem kért információkat a NAP-tól arra vonatkozóan, hogy pontosan mely személyes adatokhoz fértek hozzá.

10 A hozzáférést követően a NAP a polgárok jogainak és érdekeinek védelme érdekében haladéktalanul intézkedéseket hozott. A hozzáférés következményeinek korlátozására irányuló intézkedések összehangolása érdekében megbeszélésekre került sor a biztonsági szolgálatok, a Notarialna kamara (a közjegyzői kamara), az Agentsia po vpisvaniata (nyilvántartásokért felelős hivatal), az Asotsiatsia na targovskite banki (kereskedelmi bankok szövetsége) stb. képviselőivel és szakértőivel. A NAP honlapján külön oldalakat hoztak létre a kibertámadással kapcsolatban, amelyeken aktuális információkat tettek közzé.

11 A NAP álláspontja szerint hiányzik az állítólagos nem vagyoni kár és a személyes adatokhoz való jogosulatlan hozzáférés közötti okozati összefüggés. A NAP a munkatársainak nem minősülő harmadik személyek szándékos támadásának áldozata volt. Ennélfogva nem felelős a bekövetkezett károkért.

12 A NAP arra hivatkozott, hogy számos intézkedést fogadott el. Ugyanis folyamatirányító rendszereket és információbiztonság-kezelési rendszereket vezetett be, az ISO 9000 és ISO 9001 nemzetközi minőségi szabványnak megfelelő eljárást hagyott jóvá, információbiztonsági irányítással kapcsolatos irányelveket, szabályokat, eljárásokat, utasításokat és módszereket alkalmazott.

13 A NAP által előterjesztett bizonyítékok, nevezetesen a 2013 januárjától 2019 májusáig terjedő időszakból származó különböző belső dokumentumok a következőkre vonatkoztak: adatbázisok tartalmára, létrehozására, fenntartására és az azokhoz való hozzáférésre vonatkozó eljárás; információbiztonság-kezelési rendszer bevezetése; a hálózat- és információbiztonságra vonatkozó belső szabályok; ezen információk kezelésével kapcsolatos utasítások; a személyes adatok védelmére vonatkozó irányelvek; a személyes adatok védelmére szolgáló intézkedések és eszközök; a kockázatértékelési módszerek és eljárás.

14 2020. november 27-i ítéletével az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) VB keresetét mint megalapozatlant elutasította.

15 Az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) kifejtette, hogy a NAP adatbázisához „hackertámadás” révén való jogosulatlan hozzáférést olyan személyek valósították meg, akikkel szemben nyomozás indult, amely még nem zárult le.

16 A jogellenes eredmény alapján nem feltételezhető, hogy az adatkezelő nem oly módon tett eleget az adatbázis védelmének biztosításához szükséges megfelelő technikai és szervezési intézkedések meghozatalára vonatkozó kötelezettségének, hogy ezen adatbázishoz semmilyen módon és semmilyen eszközzel soha senki ne férhessen hozzá.

17 Az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) úgy vélte, hogy a felperesnek bizonyítania kell, hogy a NAP-nak ténylegesen milyen (technikai) intézkedéseket kellett volna hoznia, amelyeket azonban nem vagy rosszul hajtott végre, ami a személyes adatokhoz való jogosulatlan hozzáférést és azok jogosulatlan közlését eredményezte, vagy ami hozzájárult ezen eredmény kialakulásához.

18 Az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) álláspontja szerint az előterjesztett bizonyítékok fényében nem állapítható meg az adatkezelő mulasztása. VB-t nem érte semmilyen megtérítendő nem vagyoni kár. A NAP információs adatbázisaihoz való jogosulatlan hozzáférés hírére fellépő pszichikai teher normális, jogi értelemben azonban nem minősül ténylegesen felmerülő kárnak. VB nem érdeklődött az iránt, hogy pontosan mely személyes adataihoz férték hozzá. Ez a magatartás nem tanúskodik erős érzelmi stresszről.

19 Az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) úgy vélte, hogy a NAP adatbázisához való jogellenes hozzáférés nyilvánosságra hozatala nem gyakorolt hatást VB életére az önbecsülését, önértékelését, munkáját, kapcsolatait és egészségi állapotát illetően. Nem áll fenn okozati összefüggés az átélt negatív érzelmekkel, mivel azok nem a NAP magatartásának eredményei.

20 VB az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) ítéletét megtámadta a kérdést előterjesztő bíróság, a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária; a továbbiakban: VAS) előtt.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

21 A felülvizsgálati kérelemben VB arra hivatkozik, hogy az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) tévesen jelölte ki egy negatív tényre, nevezetesen arra vonatkozó bizonyítási terhet, hogy az adatkezelő nem hozott megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket.

22 VB úgy véli, hogy a hatékony intézkedések alkalmazása a NAP mérlegelési körébe tartozik, így nem bizonyítható, hogy melyek voltak azok a konkrét kötelezettségek, amelyeket a NAP alkalmazottainak teljesíteniük kellett volna, amelyek teljesítését azonban elmulasztották. A NAP által benyújtott bizonyítékok nem támasztották alá, hogy a meghozott technikai és szervezési intézkedések megfelelőek lennének.

23 VB arra hivatkozik, hogy a személyes adatokkal való esetleges jövőbeli visszaéléssel kapcsolatos aggodalmak nem feltételezett, hanem valós nem vagyoni kárnak minősülnek, amelyet meg kell téríteni. Nem kell bizonyítani a rendes nem vagyoni kárt.

24 A NAP arra hivatkozik, hogy az ASSG (szófiai közigazgatási bíróság) helyesen indult ki abból, hogy adatkezelői minőségében nem követett el mulasztást, hanem számos technikai és szervezési intézkedést hozott a személyes adatok kezelésével kapcsolatos védelem érdekében. A kár tényleges bekövetkezése nem bizonyított. A jövőbeni események miatti aggodalmak és félelem miatt nem jár kártérítés.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

25 A NAP elleni hasonló bírósági eljárások első fokon különböző eredménnyel értek véget. A kereseteket vagy mint megalapozatlanokat elutasították, vagy azoknak részben vagy egészben helyt adtak. Az adatkezelő felelősségének valamennyi elemét illetően a jogszabályokat ellentétes módon értelmezték és alkalmazták.

26 A VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy véli, hogy a rendelet 82. cikke szerinti felelősség tényállása a következőket foglalja magában: i. e rendelet adatkezelő általi megsértése; ii. az érintett személyt ért vagyoni vagy nem vagyoni kár, valamint iii. okozati összefüggés a felmerült kár és a konkrét jogsértés között.

Az első kérdésről

27 E rendelet 24. cikkének (1) bekezdése értelmében az adatkezelő megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajt végre annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése e rendelettel összhangban történik

Ezeket az intézkedéseket az adatkezelő felülvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi.

28 A rendelet 32. cikke az adatkezelő az adatkezelés biztonságával összefüggő azon kötelezettségeit írja elő, amelyek a 24. cikk szerinti felelőssége szempontjából relevánsak, és amelyek azt előidézik, aminek során felsorolják azokat a feltételeket, amelyek alapján a megfelelő műszaki és szervezési intézkedéseket kell alkalmazni annak érdekében, hogy biztosított legyen a kockázat mértékének megfelelő szintű adatbiztonság. Ezek közé tartoznak a következők: „a tudomány és technológia állása és a megvalósítás költségei, továbbá az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett […] kockázat”.

29 A rendelet nem határozza meg a „megfelelő technikai és szervezési intézkedések” fogalmát. A (74) preambulumbekezdés kimondja, hogy az adatkezelőt kötelezni kell arra, hogy megfelelő és hatékony intézkedéseket hajtson végre, valamint hogy képes legyen igazolni azt, hogy az adatkezelési tevékenységek a rendeletnek megfelelnek, és az alkalmazott intézkedések hatékonysága is az e rendelet által előírt szintű.

30 A fentiekből arra a következtetésre lehet jutni, hogy az adatkezelő köteles elvégezni a kockázatoknak a rendelet 32. cikkében meghatározott azon szempontok szerinti értékelését, amelyek alapján a személyes adatok szükséges és a kockázat mértékének megfelelő szintű biztonsága tekintetében megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket kell hoznia. A megfelelő technikai és szervezési intézkedések elfogadásával az adatkezelő gondoskodik arról, hogy a személyes adatokat a rendelettel összhangban kezeli.

31 Az említett jogszabályi rendelkezésekből következik, hogy a megfelelő technikai és szervezési intézkedések kiválasztása célszerűségi kérdés. A célszerűség adatkezelő általi értékelése azonban nem képezi bírósági felülvizsgálat tárgyát, mivel a bíróság a jogszerűséget vizsgálja. Ugyanakkor a technikai és szervezési intézkedések megválasztásával kapcsolatos mérlegelési szabadság fennállása esetén a személyes adatok kezelésére a rendelet keretében és a természetes személyek személyes adatainak védelméhez való alapvető jog megóvására irányuló célkitűzés teljesítésével kell, hogy sor kerüljön.

32 A fent kifejtett észrevételek figyelembevételével a VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) annak tisztázását kéri, hogy a rendelet 24. és 32. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a személyes adatoknak a rendelet 4. cikkének 12. pontja értelmében vett jogosulatlan közlése vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférés formájában megvalósuló jogellenes eredmény puszta bekövetkezése bizonyítja, hogy az adatkezelő által hozott technikai és szervezési intézkedések nem voltak megfelelőek.

Második kérdés (az első kérdésre adott nemleges válasz esetén)

33 Mivel a technikai és szervezési intézkedések kiválasztása és alkalmazása az adatkezelő szubjektív értékelésére volt bízva, és az a mérlegelési szabadságába tartozik, a VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) számára az a kérdés merül fel, hogy mi a jogszerűség bírósági felülvizsgálatának tárgya és terjedelme annak vizsgálata során, hogy az adatkezelő által hozott technikai és szervezési intézkedések megfelelőek-e, és megfelelnek-e a rendelet 24. és 32. cikkének.

34 A VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) kétli, hogy elegendő-e az, ha a bíróság megállapítja, hogy az adatkezelő miként teljesítette az említett rendelkezésekből eredő kötelezettségeket, vagy meg kell-e tartalmi szempontból vizsgálnia a meghozott és végrehajtott azon technikai és szervezési intézkedéseket, amelyeket a rendelet pusztán példálózó jelleggel sorol fel, és a célszerűség függvényében hajtanak végre.

Harmadik kérdés (az első kérdésre adott nemleges válasz esetén)

35 A rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint az adatkezelő felelős az ugyanezen rendelkezés (1) bekezdésében foglalt alapelveknek való megfelelésért, továbbá képesnek kell lennie e megfelelés igazolására. A rendelet 24. cikkének (1) bekezdése előírja az adatkezelő számára, hogy „megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajt[son] végre annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése e rendelettel összhangban történik”.

36 A rendelet 82. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó számára, hogy mentesüljön az e cikk (2) bekezdése szerinti felelősség alól, „ha bizonyítja, hogy a kárt előidéző eseményért őt semmilyen módon nem terheli felelősség”. Az említett (2) bekezdés szerint az adatkezelő felelősséggel tartozik minden olyan kárért, amelyet a rendeletet sértő adatkezelés okozott.

37 A nemzeti jog szerint a peres eljárásban részes minden fél köteles bizonyítani azokat a körülményeket, amelyekből jogait vagy kifogásait származtatja. Hasonló eljárásokban az elsőfokú bíróságok a bizonyítási terhet különbözőképpen osztották meg a felperes és az alperes között.

38 A jelen ügyben releváns kérdés az, hogy az elszámoltathatóságnak a rendelet (74) preambulumbekezdésével és 24. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikkének (2) bekezdése szerinti elvét úgy kell-e értelmezni, hogy az megfordítja a bizonyítási terhet, és az adatkezelő, akivel szemben az e rendelet megsértésén alapuló kártérítési keresetet nyújtottak be, alperesként köteles bizonyítani, hogy az általa alkalmazott technikai és szervezési intézkedések megfelelőek.

39 A rendeletből eredő kötelezettségek teljesítése bírósági felülvizsgálata tárgyának és terjedelmének kérdésén kívül az is problémás, hogy miként és milyen

bizonyítékok alapján kell megvizsgálni, hogy teljesítették-e ezeket a kötelezettségeket, és különösen hogy valamennyi megfelelő technikai és szervezési intézkedést alkalmazták-e.

40 Az eljárás során a NAP az információs hálózatok dokumentumokban megjelölt szabványok szerinti védelmének biztosítására vonatkozó bizonyítékokat terjesztett elő, azonban nem szerzett be igazságügyi szakértői véleményt annak megállapítása érdekében, hogy a technikai és szervezési intézkedések a rendelet értelmében megfelelőek voltak-e. A VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt ismert, hogy a NAP-hoz hasonló adatkezelő köteles a hálózat- és információbiztonság tekintetében olyan szervezési, technológiai és technikai intézkedéseket alkalmazni, amelyek arányosak a kiberbűnözés fenyegetéseivel annak érdekében, hogy minimalizálják azok bekövetkezésének kockázatát. Mindazonáltal minden olyan eljárásban, amelynek jogalapja a rendelet 82. cikke, az igazságügyi szakértők igénybevétele a személyes adatok védelmére nézve újabb hátrányos következményekkel járhat.

41 A technológia állására, az információs hálózatok védelmével kapcsolatban fennálló szabványokra és a „hackertámadás” révén az adatkezelő szervezetén kívüli személyek közreműködésével bekövetkezett jogosulatlan hozzáférésre tekintettel a VAS-ban (legfelsőbb közigazgatási bíróság) felmerül a kérdés, hogy a bíróság által beszerzett igazságügyi szakértői vélemény annak megállapításához szükséges és elégséges bizonyítéknak tekinthető-e, hogy a meghozott és alkalmazott technikai és szervezési intézkedések megfelelőek voltak-e a személyes adatok védelmének biztosítására.

A negyedik kérdés

42 Adatkezelésben érintett adatkezelőként a NAP felelősséggel tartozik, azonban a 82. cikk (3) bekezdése szerint mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt előidéző eseményért őt semmilyen módon nem terheli felelősség.

43 Az eljárás során a felek nem vitatják, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférésre a NAP ellen végrehajtott „hackertámadás” révén került sor. Ezzel szemben a személyes adatokhoz való jogosulatlan hozzáférésre és azok közlésére nem a személyes adatoknak a NAP munkatársai általi kezelése során, illetve arra tekintettel került sor.

44 A VAS (legfelsőbb közigazgatási bíróság) annak megállapítását kéri, hogy a jelen ügyben olyan körülmény fennállása feltételezhető-e, amelyért az adatkezelőt semmilyen módon nem terheli felelősség, és hogy e körülmény ennek megfelelően mentesíti őt a felelősség alól.

Az ötödik kérdés

45 Az érintett személy olyan nem vagyoni kár megtérítését kéri, amely a személyes adataival való jövőbeli visszaéléssel kapcsolatos aggodalomban, félelemben, stresszben, bizonytalanságérzetben és negatív előérzetben az általa ismertetett módon nyilvánul meg. Nincs arra utaló jel, hogy VB személyes adataival visszaéltek volna.

46 Amint az a rendelet (75) és (85) preambulumbekezdéséből kitűnik, a vagyoni vagy nem vagyoni károk példálózó felsorolása során a személyes adatok jellegét és az érintett személyekre gyakorolt hátrányos következményeket, és nem csupán azok szubjektív érzését veszik figyelembe.

47 A rendelet (146) preambulumbekezdése megállapítja a felelősség határát. E felelősség az e rendeletet sértő adatkezelés miatt okozott „kárra” terjed ki.

48 Ha az adatokhoz való hozzáférésre már sor került, az érintett személyes adatai számos, nem vagyoni és vagyoni jellegű, jelentős következményekkel járó visszaélés tárgyát képezhetik. A nyilvánosság előtt ismertté váltak az ilyen visszaélések, ami megalapozhatta a „hackertámadással” érintett személyek fokozott aggodalmát. A jelen ügyben a már bekövetkezett visszaéléssel kapcsolatos információk hiánya miatt a jövőbeli visszaélés csak vélelmezett, ami az érintett személy jogai szempontjából lehetséges, de bizonytalan kockázatú hipotézist jelent.

49 A fent ismertetett indokok alapján felmerül a kérdés, hogy az érintett személy ebben az összefüggésben fennálló negatív érzései, azaz pusztán az a tény, hogy a személyes adatokkal való esetleges jövőbeli visszaélés veszélye fennáll, a nem vagyoni kár tágan értelmezendő fogalma alá tartozik-e, és a rendelet (146) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 82. cikkének (1) bekezdése szerinti kártérítési jogalapnak minősül-e.

50 Lehetséges azonban, hogy a rendelet (146) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 82. cikkének (1) bekezdése nem értelmezhető úgy, hogy az érintett személy valamennyi negatív érzése, félelme vagy aggodalma feljogosít a felmerült nem vagyoni kár megtérítésére, ha azt megelőzően például vagyontárgyak elvétele, hiteleknek az érintett személy nevében történő megkötése vagy személyazonosság-lopás révén megvalósuló jogellenes felhasználásra nem került sor.